

СЕКЦІЯ 1
ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ТА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ
ТА ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

УДК 343.431

Іван Іванович БАШТА,

кандидат юридичних наук,

професор кафедри оперативно-розшукової діяльності

Національного університету державної фіскальної служби України

СТАН БОРОТЬБИ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ В УКРАЇНІ

Боротьба з торгівлею людьми є невід'ємною складовою частиною діяльності органів поліції, які, зокрема, здійснюють заходи щодо виявлення злочинів торгівлі людьми, осіб, які постраждали від торгівлі людьми, установлення осіб – торговців людьми та притягнення їх до відповідальності шляхом реалізації організаційних, оперативно-розшукових, адміністративно-правових, процесуальних, аналітично-дослідницьких, інформаційних та інших заходів (стаття 11 Закону України «Про протидію торгівлі людьми»).

Останні кроки нашого Уряду змусили дещо активізуватись протидії торгівлі людьми: у 2016 році прийнято Державну соціальну програму протидії торгівлі людьми на період до 2020 року, з 1 січня 2017 року збільшено одноразову матеріальну допомогу, яка надається постраждалим від торгівлі людьми. Наприкінці 2016 року Міністром внутрішніх справ оголошено концепцію розвитку служби боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми.

Завдання щодо запобігання вчиненню, виявлення, припинення та розкриття кримінальних правопорушень, пов'язаних з торгівлею людьми у Національній поліції України покладено на спеціалізований Департамент боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми, який функціонує у складі кримінальної поліції та відповідно до законодавства України забезпечує реалізацію державної політики у сфері протидії торгівлі людьми.

Упродовж 2018 року органами Національної поліції виявлено 248 кримінальних правопорушень, передбачених статтею 149 КК України (Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини), відомості про які внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР), без урахування закритих кримінальних проваджень.

Про підозру повідомлено за 151 (проти 120 у 2017 році) кримінальним провадженням, установлено 97 осіб (проти 85 у 2017 році), які вчинили такі злочини. Відносно 42 осіб (проти 35 у 2017 році) обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою.

Досудове розслідування закінчено за 144 кримінальними провадженнями цієї категорії (проти 107 у 2017 році).

За результатами досудового розслідування встановлено 223 осіб, яким надано статус потерпілих в кримінальних провадженнях за злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми, з них: 135 жінок, 60 чоловіків, 16 неповнолітніх, 12 малолітніх.

У 2018 році за матеріалами підрозділів БЗПТЛ викрито 18 ОГ і 30 (проти 14 у 2017 році), які діяли на території Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Київської, Луганської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Сумської, Харківської, Черкаської, Чернівецької областей та міста Києва.

За видами злочинів ОГ і 30, діяли у сфері:

- торгівлі людьми – 2;
- незаконного переправлення осіб через державний кордон – 4;
- суспільної моралі – 9;
- незаконного позбавлення волі людини – 2;
- шахрайства – 1.

Варто звернути увагу на те, що значна частина з виявлених організованих груп, впроваджували злочинну діяльність з використанням інформаційних технологій.

На сьогоднішній день інформаційні технології трафікерами використовуються практично на кожному етапі вчинення кримінального правопорушення, пов'язаного з торгівлею людьми.

Якщо на початку 2000-х років злочинці здійснювали вербування громадян шляхом розміщення оголошень у засобах масової інформації або під час особистого контакту з потенційною жертвою то сьогодні для вербування громадян, злочинці все частіше використовують всесвітню мережу загального доступу – Інтернет. Зокрема, шляхом створення спеціалізованих сайтів, відповідних груп у соціальних мережах, прямого контакту на сайтах знайомств, розміщення оголошень про працевлаштування, тощо.

З метою недопущення ідентифікації своєї особи, злочинці для спілкування між собою та жертвами використовують спеціалізовані додатки для смартфонів, що працюють на платформах Android, iOS, BlackBerry, тощо такі як WhatsApp, Viber, Skype, Telegram, Line, Imo.

Крім того, трафікери налагоджують комунікацію шляхом листування за допомогою електронної пошти, різноманітних чатів, АІПШ-телефонії, з використання засобів забезпечення анонімності (проксі сервер) та засобів шифрування.

В таких умовах поліції необхідно постійно адаптуватися до нових тенденцій та оновлювати алгоритми виявлення, попередження, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень вказаної категорії.

З цією метою за підтримки Координатора проектів ОБСЄ в Україні підготовлено фахівцями Департаменту кіберполіції, Департаменту боротьби зі злочинами, пов'язаним з торгівлею людьми, науковцями та міжнародними експертами розроблено навчальний курс

«Виявлення, попередження та розслідування злочинів торгівлі людьми, вчинених із застосуванням інформаційних технологій».

На сьогоднішній день, вказаний курс окрім працівників кіберполіції вже пройшли 38 поліцейських регіональних підрозділів БЗПТЛ на базі Харківського національного університету внутрішніх справ.

Проведене навчання надало змогу оперативникам ознайомитися з окремими аспектами застосування злочинцями інформаційних технологій під час здійснення протиправної діяльності, а також зі способами та методами документування протиправних дій та встановлення особи злочинця.

Зусилля підрозділів поліції у 2017–2018 роках та попередні результати роботи у сфері протидії торгівлі людьми, знайшли своє відображення та отримали позитивну оцінку з боку міжнародних організацій країн-партнерів Європейського Союзу, та зміцнили позиції держави у щорічному звіті Державного Департаменту США про торгівлю людьми у світі, оприлюдненому у червні 2018 року, у якому Україна залишилася у 2-й групі.

Найбільш поширеною формою торгівлі людьми стала сексуальна експлуатація, тоді як за аналогічний період 2017 року було втягнення у злочинну діяльність.

Проведеним аналізом ризиків щодо торгівлі людьми у формі сексуальна експлуатація, виявлених у 2018 році, найбільш враженими категоріями громадян стали жінки, у віці від 18 до 30 років.

Основні країни призначення: 1) країни Європейського Союзу: Німеччина, Польща, Італія, Іспанія; 2) країни Близького Сходу: ОАЕ, Туреччина, Ізраїль; 3) Китайська Народна Республіка; 4) Російська Федерація.

Щодо торгівлі людьми у формі втягнення у злочинну діяльність зафіксованих у 2018 році, найбільш враженими категоріями громадян стали чоловіки, у віці від 25 до 35 років. Країнами призначення: Російська Федерація, Туреччина.

Загальний аналіз основних груп ризику

Оцінка ризику за структурними характеристиками населення:

- заміжні жінки, самотні матері, розлучені особи;
 - молодь, діти вулиці, діти-сироти, вихідці з неблагополучних сімей;
 - внутрішньо переміщені особи;
 - особи, які зазнали насильства, у тому числі сексуального;
 - бідні, малозабезпечені особи;
 - особи з проблемами психічного здоров'я.
- Найбільш вразливі до торгівлі людьми категорії населення:
- жінки у віці 18-30 років, у першу чергу незаміжні (вразливі до сексуальної експлуатації);
 - чоловіки у віці 25-35 років, у першу чергу одружені (вразливі до трудової експлуатації);

– діти у віці 13-18 років, у першу чергу дівчатка з неповних та реструктурованих сімей (коли один із батьків нерідний).

Одержано 02.11.2018

УДК 681.3.06

Андрій Володимирович БІЛОБРОВ,

курсант 2 курсу групи Ф4-202 факультету № 4 (кіберполіції)

Харківського національного університету внутрішніх справ

БЕЗПЕКА ЗБЕРІГАННЯ ІНФОРМАЦІЇ В ХМАРНИХ СХОВИЩАХ

Хто володіє інформацією – той володіє світом – цей принцип, актуальний для всієї історії людства, наприкінці ХХ століття став актуальним як ніколи до цього. Нині відбулася трансформація суспільства із промислового на інформаційне суспільство. В умовах сучасного складного комплексно виробництва, високих темпів науково-технічного розвитку та інтенсивних потоків інформації керувати нею по-старому просто неможливо. Ось чому управління стало наукою, а переробка інформації – галуззю індустрії, що базується на сучасній обчислювальній техніці і є однією із найважливіших складових ефективного управління.

На даний час жоден серйозний проект не може обходитися без виконання регулярного резервного копіювання. Крім вибору і налаштування системи архівування даних потрібно визначитися де ці дані зберігати. Причому, бажано не на тому ж сервері де робить бекап (резервна копія), а мати можливість зберігати дані в якому-небудь незалежному надійному місці. Для цього ідеально підходять так звані хмарні сховища.

Хмарне сховище являє собою модель схову даних, де цифрові дані зберігаються в логічні пули, а фізичне зберігання охоплює кілька серверів (і часто на різних місцях (локаціях)), фізичне середовище, як правило, належить хостинговим компаніям, вони ж керують цим середовищем. Ці постачальники хмарних систем схову даних відповідають за схов наявної інформації й доступ до неї, та за роботу фізичного середовища. Користувачі купують у постачальників послуг хмарного сховища змогу зберігати там дані.

Як свідчать дослідження аналітичного агентства Gartner, основним напрямком і двигуном розвитку ІТ-індустрії хмарні технології стали з кінця 2009 року. За останні роки кількість сервісів зберігання даних, що ґрунтуються на публічних хмарах, помітно збільшилась. Зростання попиту користувачів на такі сервіси обумовлено зручністю користування інформацією, зокрема доступу до неї будь-де та будь-коли. Однак, з іншого боку, зручність користування інформацією досягається за рахунок переміщення її на фізичні носії провайдера, що вимагає певних гарантій безпечного